

СЎЗБОШИ

1. ЯШИЛДЫ ЧИҚАРИЛГАН ВА КИРГЎЗЎЛДЫغان:

Тошкент архитектура курслары институты.

Учмакхорошлик ШПД БУК

2. ТАСДИҚЛАНГАН ВА АМАЛГА КИРГЎЗЎЛГАН:

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги

Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги буйича

Ўзбекистон Республикаси
Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги

3. ҚОШИҚ ЭТИЛГАН:

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги.

5A340101 – Бино ва иншоотлар архитектураси магистратура
мутахассислигининг малака талаблари

Тошкент

СЎЗ БОШИ

1. ИШЛАБ ЧИҚИЛГАН ВА КИРИТИЛГАН:

- Тошкент архитектура қурилиш институти.
- Узшаҳарсозлик ЛИТИ ДУК

2. ТАСДИҚЛАНГАН ВА АМАЛГА КИРИТИЛГАН:

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги ҳузуридаги Олий ва ўрта махсус, касб-хунар таълими йўналишлари бўйича ўқув-услубий бирлашмалар фаолиятини Мувофиқлаштирувчи кенгашнинг 201_ йил «__» _____ даги ____ - сонли йиғилишида маъқулланган.

3. ЖОРИЙ ЭТИЛГАН:

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги.

Мазкур стандарт Ўзбекистон Республикаси ҳудудида расмий чоп этиш ҳуқуқи Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигига тегишлидир.

МУНДАРИЖА

Т/р		бет
1.	5A340101 – Бино ва иншоотлар архитектураси магистратура мутахассислигининг умумий таснифи	4
1.1	Қўлланиш соҳаси	4
1.2	5A340101 – Бино ва иншоотлар архитектураси мутахассислиги бўйича магистрлар касбий фаолиятларининг таснифи	4
2.	5A340101 – Бино ва иншоотлар архитектураси мутахассислиги бўйича магистрларнинг тайёргарлик даражасига қўйиладиган умумий талаблар	5
2.1	Магистрларнинг тайёргарлик даражасига қўйиладиган умумий талаблар	5
2.2.	5A340101 – Бино ва иншоотлар архитектураси мутахассислиги бўйича магистрларнинг касбий фаолиятларига қўйиладиган малака талаблари	6
3.	5A340101 – Бино ва иншоотлар архитектураси магистратура мутахассислиги ўқув режаси ва фан дастурлари мазмунига қўйиладиган умумий талаблар	8
3.1.	Ўқув режа фанлари блоклари мазмунига қўйиладиган умумий талаблар	9
3.2.	5A340101 – Бино ва иншоотлар архитектураси магистратура мутахассислиги ўқув режасидаги юклама ҳажми	10

1. 5A340101 – Бино ва иншоотлар архитектураси магистратура мутахассислигининг умумий таснифи

5A340101 – Бино ва иншоотлар архитектураси магистратура мутахассислиги бўйича магистрлар тайёрловчи олий таълимнинг дастури амалга оширилади, унинг назарий ва амалий машғулотларини тўлиқ ўзлаштирган, якуний давлат аттестациясидан муваффақиятли ўтган шахсга «магистр» малакаси (даражаси) ҳамда олий маълумот тўғрисидаги давлат намунасидаги расмий ҳужжат(лар) берилади.

Ўқув режа ва фан дастурининг меъёрий муддати, ўқиш шакли ва мос малака (даража)си 1-жадвалда келтирилган.

1-жадвал

Ўқув режа ва фан дастурининг муддати, ўқиш шакли ва битирувчиларнинг малака(даража)си

Ўқув режа ва фан дастурининг номи	Малака (даража)	Ўқув режа ва фан дастурини ўзлаштиришнинг меъёрий муддати
Мутахассисликнинг ўқув режа ва фан дастурлари	Магистр	2 йил

1.1. Қўлланиш соҳаси

1.1.1. Олий таълимнинг ушбу малака талаби 5A340101 – Бино ва иншоотлар архитектураси магистратура мутахассислиги бўйича магистрлар тайёрлаш ўқув режа ва фан дастурларининг ўзлаштирилишини амалга оширишда Ўзбекистон Республикаси ҳудудидаги олий таълим муассасалари учун мажбурий талаблар мажмуасини ифодалайди.

1.1.2. Олий таълим муассасаси мазкур магистратура мутахассислиги бўйича кадрлар тайёрлаш ваколатига эга бўлганда асосий ўқув режа ва фан дастурларини амалга ошириш ҳуқуқига эга деб ҳисобланади.

1.1.3. Малака талабнинг асосий фойдаланувчилари:

- мазкур магистратура мутахассислиги бўйича фан, техника ва ижтимоий соҳа ютуқларини ҳисобга олган ҳолда ўқув режа ва фан дастурларини сифатли ишлаб чиқиш, самарали амалга ошириш ва янгилаш учун масъул – олий таълим муассасаларининг профессор-ўқитувчилари;

- магистратура мутахассислигининг ўқув режа ва фан дастурларини ўзлаштириш бўйича ўқув-тарбия фаолиятини самарали амалга оширувчи барча ходимлари ва талабалари;

- ўз ваколат доирасида битирувчиларнинг тайёргарлик даражасига жавоб берадиган олий таълим муассасаларининг бошқарув ходимлари (ректор, проректорлар, ўқув бўлими бошлиғи, деканлар ва кафедра мудирлари);

- битирувчиларнинг тайёргарлик даражасини баҳолашни амалга оширувчи Давлат аттестация комиссиялари;

- олий таълим муассасасини молиялаштиришни таъминловчи органлар;

- олий таълим тизимини аккредитация ва сифатини назорат қилувчи ваколатли Давлат органлари;

- магистратура мутахассисликларидан бирини ихтиёрий танлаш ҳуқуқига эга бўлган бакалаврлар ва бошқа манфаатдорлар.

1.2. 5A340101 – Бино ва иншоотлар архитектураси мутахассислиги бўйича магистрлар касбий фаолиятларининг таснифи

1.2.1. 5A340101 – Бино ва иншоотлар архитектураси мутахассислиги бўйича магистрлар касбий фаолиятларининг соҳалари:

Олий, малака ошириш ва қайта тайёрлаш ҳамда ўрта махсус, касб-хунар таълими муассасаларида мутахассисликка оид фанларни ўқитиш; Ўзбекистон Республикаси Фанлар академияси ва тармоқ лойиҳалаш- илмий-тадқиқот институтларида, Ўзбекистон

Республикаси Давлат архитектура ва қурилиш қўмитасида; вилоятлар архитектура ва шаҳарсозлик бошқармаларида; шаҳар, туман, архитектура ва шаҳарсозлик бошқармаларида, бошқа лойиҳалаш ташкилотларида комплекс масалаларни ечиш.

1.2.2. 5A340101 – Бино ва иншоотлар архитектураси мутахассислиги бўйича магистрлар касбий фаолиятларининг объектлари:

- фуқаро, саноат ва транспорт бинолари архитектураси
- турар жой ва жамоат бинолари;
- саноат ва ишлаб чиқариш иншоотлари;
- хизмат кўрсатиш объектлари;
- қишлоқ худудларига оид турар жой ва жамоат бинолари;
- турар жой ва жамоат бинолари интерьерлари;
- илмий тадқиқот жараёни;
- ўқув жараёни;

1.2.3. Мутахассислик бўйича магистрлар касбий фаолиятларининг турлари

- *Илмий-тадқиқот фаолияти;*
- *Ташкилий-бошқарув фаолияти;*
- *Лойиҳавий-конструкторлик фаолияти;*
- *Олий, малака ошириш, қайта тайёрлаш таълим муассасаларида илмий-педагогик ҳамда ўрта махсус, касб-ҳунар таълим тизимида педагогик фаолият (ўрнатилган тартибда);*

- *Консалтинг хизмати фаолияти* ва шу кабиларни ўз ичига олади.

Магистр тайёрланадиган касбий фаолиятнинг муайян турлари таълим жараёнининг манфаатдор иштирокчилари билан ҳамкорликда олий таълим муассасаси томонидан аниқланади.

1.2.4. Таълимни давом эттириш имкониятлари

Магистратура битирувчилари магистр академик даражасини олгандан сўнг олий таълим муассасалари ҳамда Ўзбекистон Республикаси Фанлар академияси ва тармоқ ИТИларда катта илмий ходим-изланувчи ва мустақил тадқиқотчи сифатида илмий-тадқиқот ишларини давом эттириши мумкин.

2. 5A340101 – Бино ва иншоотлар архитектураси мутахассислиги бўйича магистрларнинг тайёргарлик даражасига қўйиладиган умумий талаблар

2.1. Магистрларнинг тайёргарлик даражасига қўйиладиган умумий талаблар

- илмий дунёқарашга доир билимлар тизимини эгаллаган бўлиши, умумметодологик фанлар асосини, давлат сиёсатининг долзарб масалаларини билиши; ижтимоий муаммолар ва жараёнларни мустақил таҳлил қилиш қобилиятига эга бўлиши;

- ижтимоий муаммолар ва жараёнларни мустақил таҳлил қилиш қобилиятига эга бўлиши;

- миллий маънавий ва умуминсоний қадриятлар бўйича ўз нуқтаи назарини оғзаки ва ёзма баён этиши, миллий ғоянинг назарий асосларни англаган ҳолда “Озод ва обод ватан, эркин ва фаровон ҳаёт қуриш” бош ғоясининг моҳиятини ҳамда унинг асосий ғоялар билан мутаносиблиги ва фарқини билиши;

- табиат ва жамиятда юз бераётган жараён ва ҳодисалар ҳақида яхлит тасаввурга эга бўлиши, инсоннинг маънавий қиёфаси ҳақида билимларга эга бўлиши, улардан ҳаётда ва касбий фаолиятида ҳамда замонавий илмий тадқиқотларда фойдалана олиши;

- шахснинг инсон, жамият, атроф муҳитга бўлган муносабатини тартибга солувчи ҳуқуқий ва ахлоқий меъёрларни касбий фаолиятида қўллаш олиши;

- янги билимларни мустақил ўзлаштириш олиши, такомиллаштириши ва ўз меҳнатини илмий асосда ташкил қила билиши;

- ўзининг индивидуал билимларига таянгани ҳолда ижтимоий ва шахсий аҳамиятга эга бўлган муаммоларни тушуниши ва уларни таҳлил қилиши;
- ўз фаолиятида меъёрий ҳуқуқий ҳужжатлардан фойдалана билиши;
- фикрлаш маданияти, муайян тафаккур услубига, оғзаки ва ёзма нутқини аниқ баён қилиш қобилиятига эга бўлиши;
- ўзлаштирилган билимларни ижодий танқидий кўриб чиқиш ва таҳлил қилиши, улардан илмий фаолиятида фойдалана олиши;
- илмий фаолияти натижаларини ҳис қилишга йўналтирилган ижтимоий масъулият шаклланган бўлиши;
- касбий фаолиятда ўзлаштирган фанларнинг асосий қонунларидан фойдаланиши, методларни таснифлаши, методологик тамойиллардан илмий фаолиятида фойдалана олиши;
- хорижий тиллардан бирини илмий мулоқот ва касбий малака алмашиш воситаси сифатида эгаллаган бўлиши;
- ахборотни тўплаш, сақлаш, уларга ишлов бериш ва улардан фойдаланиш усулларини эгаллаши;
- ўзининг касбий фаолиятида асосли мустақил қарорлар қабул қила билиши;
- ахборот, билим, маълумотни бир-биридан фарқлаш малакасига эга бўлиши, ахборот технологияларидан фойдалана олиши;
- бугунги ахборотлашган жамият шароитида ахборот технологияларининг моҳияти ва аҳамиятини тушуниш, ахборот хуружи хавфи ва таҳдидларни англаш, ахборот хавфсизлигининг асосий талабларига риоя қилиш қобилиятига эга бўлиши;
- интернет тармоғидан ахборотларни олиш, сақлаш, қайта ишлашнинг асосий усуллари ва воситаларига эга бўлиши, ахборотни бошқариш воситаси сифатида компьютер билан ишлаш кўникмаларига эга бўлиши;
- педагогик фаолиятида ахборот ва педагогик технологиялардан фойдаланиши;
- таълим сифати ва самарадорлигини оширишга инновацион ёндашиши;
- илмий фаолияти натижалари бўйича давлат ва хорижда эълон қилинган лойиҳаларда иштирок этиш учун лойиҳа тайёрлаши;
- патент олиш учун иш меъёрий ҳужжатлар тайёрлай олиши;
- давлат, нодавлат ва нотижорат ташкилотлари томонидан эълон қилинган лойиҳаларда иштирок этиш учун лойиҳа тайёрлаш малакаларига эга бўлиши лозим.

2.2. 5A340101 – Бино ва иншоотлар архитектураси мутахассислиги бўйича магистрларнинг касбий фаолиятларига қўйиладиган малака талаблари

Илмий-педагогик ишга бўлган талаблар

Илмий-педагогик иш ОТМ ва малака ошириш ва қайта тайёрлаш таълим муассасаларида ўтказилади. Шунингдек мутахассислигига мос ўрта махсус, касб-хунар таълими муассасасида ҳам ўтказилиши мумкин. Илмий-педагогик иш икки тарафлама ва бошқа битимлар асосида хориж мамлакатларининг таълим муассасаларида ҳам ўтказилиши мумкин.

Илмий-педагогик иш:

магистратура мутахассислик фанлари бўйича машғулотларнинг ҳар хил турлари: маърузалар, амалий ва бошқа машғулотларни ўтказиш бўйича стажировка; маъруза, амалий ва машғулотларини ўтказиш режаларини тузиш; янги педагогик ва ахборот технологияларни ўрганиш ва қўллаш; талабалар билимини баҳолашда рейтинг-назорат тизимини қўллаш; талабалар мустақил ишини ташкилий ва ўқув-методик таъминлашни ўрганиш; услубий кўрсатмаларни тузиш; тарбиявий ишларни ўтказишни назарда тутати.

Илмий-тадқиқот ишига бўлган талаблар

Илмий-тадқиқот иши ОТМнинг мутахассислик кафедраларида, Ўзбекистон Республикаси Давлат архитектура қурилиш қўмитасига қарашли лойиҳа илмий-тадқиқот институтларида, лойиҳа ташкилотларнинг тадқиқот бўлинмаларида ўтказилади.

Илмий-методик иш Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги ҳамда Давлат архитектура қурилиш қўмитаси таълим муассасаларининг кафедралари, лойиҳа илмий-тадқиқот ва етакчи институтларида ўтказилади.

Илмий-тадқиқот (ёки илмий-техникавий) ишларни таълим муассасаларида, илмий марказларда, чет эл мамлакатларининг корхоналари ва ташкилотларида икки тарафлама ёки бошқа битимлар асосида ўтказиш рухсат этилади.

Илмий-тадқиқот ишининг ҳажми, ташкилий ва илмий-методик таъминланиши кадрлар буюртмачиларининг талабларини ҳисобга олган ҳолда кадрлар тайёрловчи кафедра томонидан ишланган дастурда белгиланади.

Илмий-тадқиқот иши:

магистратура мутахассисликлари бўйича объектлар ва жараёнларнинг намунавий моделлари ва уларни татқиқ қилиш методикаларини ўрганиш;

экспериментал тадқиқотларни бажаришда қўлланиладиган стендлар, замонавий лойиҳалаш жараёнларини ва маълумотларни ўрганиш ва баён қилиш;

экспериментал тадқиқотларни ўтказиш;

экспериментал тадқиқотлар натижаларига ишлов бериш, уларни таҳлил қилиш, хулосалар чиқариш ва тавсияларни ишлаб чиқиш;

архитектура соҳасидаги амалий ишлар топшириқлар ва маълумотлар базаларини тузишни назарда тутати.

Илмий-методик иш:

архитектура соҳасидаги мутахассисликлари илмий-методик мавзуси бўйича илмий-тадқиқотларни ўтказиш ҳолатини таҳлил қилиш;

ўрганилаётган мавзу бўйича ўқув мақсадларини шакллантириш;

мавзу бўйича замонавий илмий техник технологиялаштириш вариантларини кўриб чиқиш ва аниқ вариантини танлаш;

аниқ вариант бўйича ўқитиш технологиясини ишлаб чиқиш;

талабаларни ўқитадиган ва уларнинг билимини назорат қиладиган автоматлаштирилган дастурларни ишлаб чиқиш;

ўқув жараёнида ҳамда талабаларнинг ўқув-илмий-тадқиқотларида ахборот коммуникация технологиялардан фойдаланишни назарда тутати.

Илмий-тадқиқот фаолиятида:

илмий-тадқиқотларни ўтказиш ва янги илмий ҳамда амалий натижаларни олиш қобилиятига эга бўлиши;

архитектура соҳасида ўтказилаётган тадқиқотлар мавзуси бўйича илмий шарҳларни ишлаб чиқиш, рефератлар ва библиографияларни тузиш;

илмий семинарларда иштирок этиш;

илмий-техникавий мавзуларга мос журналларга мақолалар тайёрлаш қобилиятларига эга бўлиши керак.

Ташкилий-бошқарув фаолиятида:

- лойиҳаларни бошқариш, ишлаб чиқариш жараёнлари ва ресурсларини режалаштириш, фавқулодда содир бўлиши мумкин бўлган хавф-хатарларни таҳлил қилиш, лойиҳа командасини бошқариш қобилиятига эга бўлиши;

атроф-муҳитни муҳофаза қилиш ва меҳнат хавфсизлиги талабларига мос келиши борасида ишлаб чиқариш жараёнларини назорат қилишда иштирок этиш;

соҳага оид муаммоларни ечимини топиш;

ижрочилар жамоаси ишини ташкил қилиш;

фикрлар ҳар хил бўлган шароитда бошқарув қарорини қабул қилиш;

бирламчи ишлаб чиқариш ишини ташкил қилиш ва уни бошқариш;

бажараётган фаолияти бўйича иш режасини тузиш ва уни бажариш, назорат қилиш ва амалга оширган ишининг натижаларини баҳолаш *қобилиятларига эга бўлиши керак.*

Лойиҳавий-конструкторлик фаолиятида:

– тарихий шаҳарлар, мажмуалар, ёдгорликларни тиклаш ва уларни ҳозирги замон талабларига мослаштириш лойиҳаларини ишлаб чиқиш малакаларига эга бўлиши;

- архитектуравий ёдгорликларнинг конструктив ечимларини ва лойиҳа ҳужжатларини ишлаб чиқиш қобилиятига эга бўлиши лозим.

Олий, малака ошириш ва қайта тайёрлаш таълим муассасаларида илмий-педагогик ҳамда ўрта махсус, касб-ҳунар таълим муассасаларида педагогик фаолиятда (ўрнатилган тартибда):

олий ва ўрта махсус, касб-ҳунар таълими тизимининг таълим муассасаларида мутахассисликка оид тайёргарлик йўналишида назарда тутилган ўқув фанлари бўйича назарий, амалий ва лаборатория машғулотларини, жумладан ўқув устахоналарида ўтказиш қобилиятига эга бўлиши;

ўқитиш методикасини эгаллаши;

- замонавий ахборот ва педагогик технологиялардан фойдаланиб ноанъанавий ўқув машғулотларини ўтказиш қобилиятига эга бўлиши;

- ўқитилаётган фанлар бўйича дарсларни ўтказиш учун зарур бўлган ўқув-методик ҳужжатларни тузиш, тайёрлаш ва расмийлаштириш қобилиятига эга бўлиши;

- ўқитилаётган фан бўйича машғулотларни ўтказиш учун ўқитишнинг техник воситаларидан фойдаланиш қобилиятига эга бўлиши;

- мустақил таълим ва ижодий қидирув натижасида ўқитилаётган фан ҳамда педагогик фаолият соҳасидаги методлар, воситалар ва бошқа соҳаларида ўз-ўзини мунтазам такомиллаштириб бориш қобилиятига эга бўлиши;

- электрон (e-learning) ва мобил (m-learning) ўқитиш учун ўқув-методик мажмуаларни ишлаб чиқиш қобилиятига эга бўлиши;

- узлуксиз таълим тизимининг Давлат таълим стандартлари, Давлат талаблари ва бошқа ўқув-меъёрий ҳужжатларни ишлаб чиқиш *қобилиятларига эга бўлиши лозим.*

Консалтинг хизмати фаолиятида:

мутахассислиги бўйича илмий лойиҳа ташкилотларида етакчи архитектуравий бюроларда маслаҳат бериш;

мутахассислигига мос мавзулардаги лойиҳаларни экспертиза қилиш бўйича эксперт гуруҳларида қатнашиш;

мутахассисликка мос мавзу бўйича консалтинг хизматларини кўрсатиш *қобилиятларига эга бўлиши керак.*

3. 5A340101 – Бино ва иншоотлар архитектураси магистратура мутахассислиги ўқув режаси ва фан дастурлари мазмунига қўйиладиган умумий талаблар

Магистратура мутахассислиги ўқув режаси ва фанлар дастурлари бакалаврият таълим йўналишининг ўқув режаси ва фанлар дастурлари билан узлуксизлик ва узвийлик таъминланишини инobatга олган ҳолда ишлаб чиқилиши ва талабалар томонидан куйидаги мажбурий блоклар ўзлаштирилишини назарда тутиши зарур:

умумметодологик фанлар;

мутахассислик фанлари;

илмий фаолият.

Ўқув режа ва фанлар дастурлари мажбурий ўқув фанлари билан бир қаторда талабалар танлаган фанларни ҳам ўз ичига олиши лозим.

Талабаларнинг ўқув режа ва фанлар дастурларини ўзлаштиришида ўқув фанларининг бир қанча масалалари ва муаммолари бўйича мустақил билим олиши назарда тутилиши зарур.

Ўқув режа ва фан дастурини ишлаб чиқишда ОТМ республика иқтисодиёти ва ижтимоий тармоқлари, бошқарув ва хўжалик юритиш субъектлари учун фундаментал, айниқса, юқори ва инновацион технологиялар бўйича чуқур билим ҳамда амалий кўникмаларга эга бўлган кадрлар эҳтиёжини ҳамда узвийлик ва узлуксизлик тамойилларини ҳисобга олиши керак.

ОТМлар ўқув режа ва фан дастурини фан, таълим, техника, маданият, санъат, иқтисодиёт, технология ва ижтимоий соҳа ривожланишини ҳисобга олган ҳолда мунтазам равишда янгилаб туриши лозим.

Ўқув режа ва фан дастурини ишлаб чиқишда ОТМ томонидан битирувчиларнинг умуммаданий компетенцияларини (ижтимоий ўзаро таъсир, ўз-ўзини ташкил қилиш ва бошқариш, тизимий-фаолият тавсифидаги компетенцияларни) шакллантиришдаги имкониятлари аниқланган бўлиши керак. ОТМ ўзининг ижтимоий-маданий муҳитини шакллантиришга, шахснинг ҳар томонлама ривожланиши учун зарур бўлган шароитларни яратишга масъул.

ОТМ ўқув жараёнини ижтимоий-тарбиявий ривожлантиришга, талабаларнинг ижтимоий ташкилотлар ишида, спорт ва ижодий тўғаракларда, магистрларнинг илмий жамиятларида иштирокига кўмаклашиши лозим.

Компетентли ёндашувни амалга ошириш, ўқув жараёни машғулотларини ташкил этишда фаол ва интерфаол (компьютер симуляторлари, ишбилармонлар ўйини, муайян вазиятларни кўриб чиқиш ва ҳ.к.) шаклларни ўтказишни, талабаларнинг касбий кўникмаларини шакллантириш ва ривожлантириш мақсадида аудиториядан ташқари иш билан биргаликда жаҳон педагогик амалиётида қўлланиладиган замонавий педагогик технологиялар, ўқитишнинг самарали стратегиялари, методлари ва услубларини кенг қўллашни назарда тутиши керак.

Фанларнинг ўқув дастурини шакллантиришда ОТМ талабаларининг ҳуқуқлари ва мажбуриятлари билан таништиришга, талабалар учун танлов фан (модул, курс) лари мажбурий эканлигини тушунтириши керак.

Талабаларда билим, амалий малака ва кўникмаларни тўлиқ шакллантириш учун ОТМ ўқув режа ва фан дастури ўқув фанлари (модуллари) бўйича лаборатория ишлари ва амалий машғулотларни қамраб олиши керак.

Магистратура мутахассислиги ўқув режасига мувофиқ равишда якуний давлат аттестацияси ва магистрлик диссертациясининг ҳимояси билан тугалланиши шарт.

Ўқув режага киритиладиган мутахассисликка оид фанларнинг амалий машғулотлари ишлари олий таълим муассасаси ҳамда базавий давлат архитектура қурилиш кўмитаси ташкилотларида ўтказилади.

Назария ва амалиёт яхлитлигини таъминлаш учун магистрантларнинг илмий амалиёт (стажировка)лари Давлат архитектура қурилиш кўмитасининг базавий ташкилот ва лойиҳа ташкилотларида ўтказилади.

3.1. Ўқув режа фанлари блоклари мазмунига қўйиладиган умумий талаблар

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги томонидан тасдиқланадиган олий таълимнинг магистратура мутахассислик-лари ўқув режаларидаги умумметодологик фанлар блокига қўйиладиган умумий талаблар асосида белгиланади.

Умумметодологик фанлар блоки:

Тадқиқот жараёнини тавсифлаш, хулосаларни таърифлаш ва олинган натижаларни баҳолаш, эмпирик ва назарий тадқиқот усулларини фарқлаш, кенгайтирилган тадқиқот режасини ишлаб чиқиш, фундаментал, амалий, инновацион лойиҳаларнинг бир-биридан фарқини билиши;

таълимга технологик ёндашув, ўқув мақсадларини аниқлаштириши, педагогик фаолиятни оқилона режалаштириши ва ташкил этиши;

амалий хорижий тилни ўзлаштириши лозим.

Мутахассислик фанлари блоки:

ижтимоий-иқтисодий жараёнларни таҳлил қилиши, моделлаштириши ва истиқболлаштириши;

демографик жараёнларни таҳлил қилиши, моделлаштириши ва истиқболлаштириши;

магистратура мутахассислиги бўйича назарий ва амалий билимларни, ўқув ва кўникмаларни шакллантириши;

магистратура мутахассислиги бўйича билимлар базасини яратиш, жамлаш ва улардан фойдаланиш кўникмаларини ривожлантириши;

магистратура мутахассислиги бўйича илмий-тадқиқот ишларини бажариш, касб фаолиятининг кўзланган натижаларига эришишда жараёнларни моделлаштириш ва тизимли ёндашиш борасидаги илмий билимлар, амалий маҳорат ва кўникмаларни таъминлаши керак.

Илмий фаолият блоки илмий тадқиқотлар методологияси ўзлаштирилишини, талабалар томонидан ихтисослашган илмий ва таълим муассасаларида кишлоқ хўжалиги соҳасида илмий-тадқиқот ва илмий-педагогик ишлар бажарилишини назарда тутиши лозим.

Илмий фаолият: илмий-тадқиқот ва илмий-педагогик ишлар бажарилишини назарда тутиши лозим.

Илмий-тадқиқот ишларига бўлган талаблар:

мустақил тадқиқотчилик фаолиятининг амалий кўникмаларини ҳосил қилиши;

ахборот технологияларининг замонавий воситаларидан фойдаланиб илмий-тадқиқотлар ўтказиш, тадқиқотлар натижаларини таҳлил қилиш ва акс эттириш, илмий мақолалар тайёрлашга доир билимлар ва кўникмаларни шакллантириши;

талабаларга соҳа фан, техника ва технологиянинг энг янги ютуқларига асосланган ахборот базаларини қўллай билиш, улардан магистрлик диссертациясини бажаришда фойдаланиш кўникмасини сингдириши лозим.

Илмий-педагогик ишлар:

замонавий педагогик ва ахборот технологияларидан, ўқув-тарбия ишларининг интерактив усулларида фойдаланган ҳолда педагогик фаолият маҳорати ва кўникмаларини шакллантириши;

ўқув жараёнини илмий-услубий жиҳатдан таъминлашни ташкил этиш ўқуви ва кўникмаларини ҳосил қилиши лозим.

Стажировка мақсадлари:

Соҳа бўйича илмий-тадқиқот ишларини олиб бориш, назарий ва амалий билимларни чуқурлаштириш;

фан, соҳа ҳамда бошқа тармоқлардаги замонавий техника ва технологиялар билан таништириш;

соҳага тегишли амалий, касбий ва илмий-тадқиқот компетенцияларни шакллантириш;

касбга самарали мослашув имкониятларини таъминлаши лозим.

Бунда стажировкага юборилган магистратура талабаси ўқув жараёни жадвалини индивидуал график асосида бажарилиши кўзда тутилади.

Танлов фанлари:

Мутахассислик бўйича фан, иқтисодиёт, техника ва технологияларнинг замонавий ютуқлари, кадрлар буюртмачилари талабларидан келиб чиққан ҳолда танлов фанларининг таркиби ва уларнинг мазмунига қўйилган талаблар ОТМ Кенгаши томонидан белгиланади.

*Танлов фанлари таркиби ва мазмуни соҳа бўйича республика ҳамда хориждаги етакчи мутахассис-олимларининг муаллифлик курслари ва муаммоли маърузалари асосида шакллантирилади.

3.2. 5A340101 – Бино ва иншоотлар архитектураси магистратура мутахассислиги ўқув режасидаги юклама ҳажми

Барча турдаги аудитория ва аудиториядан ташқари ўқув ишларини ўз ичига олган ўқув юкламасининг энг юқори ҳажми ҳафтасига 54 соат қилиб белгиланади. Ишлаб чиқаришдан ажралган ҳолда (кундузги) ўқиш шакли аудитория машғулотларининг энг юқори ҳажми ҳафтасига - 30 соат қилиб белгиланиши мумкин. Қолган соатлар ҳажми мустақил таълим учун ажратилади.

Жорий, оралиқ ва якуний аттестацияларни ҳисобга олган ҳолда ўқув режа ва фан дастурининг умумий ҳажми 2 йиллик ўқув даври учун ҳафталик ўқув юкламалардан келиб чиққан ҳолда белгиланади.

Магистратура мутахассисликларининг ўқув режалари ва фанлар дастури мазмуни олий малакали илмий ва илмий-педагог кадрлар тайёрлашнинг бирламчи ва бошланғич босқичи сифатида мутахассислик бўйича чуқур фундаментал ва амалий билимлар беришни кўзда тутган ҳолда шакллантирилади.

Фаол ва интерфаол шаклларда ўтказилаётган машғулотларнинг улуши дастурнинг асосий мақсади, талабалар контингенти хусусиятлари ва муайян фан мазмуни билан аниқланади. Талабаларнинг академик гуруҳлари учун маъруза соатлари ҳажми аудитория вақтининг 50 фоизидан ошмаслиги керак. Фан мавзуларининг камида 20 фоизи (умумий юклама ҳажмига нисбатан) мустақил таълим тарзида ўзлаштирилиши лозим.

Талабаларнинг ўқув режалар ва фанлар дастурларини ўзлаштиришида ўқув фанларининг бир қанча масалалари ва муаммолари бўйича мустақил билим олиши назарда тутилиши зарур.

Магистратура мутахассисликлари унинг ўқув режаларига мувофиқ равишда якуний давлат аттестацияси билан тугалланиши шарт.

Ўқишнинг норматив муддати 2 йил бўлганда ўқув жараёни 100 ҳафтани ташкил этиши зарур.

Назарий таълим ва илмий фаолият	54 ҳафта
Аттестациялар ва давлат аттестацияси	7 ҳафта
Илмий амалиёт (стажировка)	21 ҳафта
Таътиллар	18 ҳафта
Жами	100 ҳафта

Таълим дастурини ўзлаштиришда бир қатор масалалар ёки интеграллаштирилган курслар муаммолари бўйича талабаларнинг мустақил таълими кўзда тутилади.

Ўқиш даврининг умумий ҳажми қуйидагича тақсимланиши зарур:

назарий таълим -	35-45 %;
аттестация -	7 %;
таътиллар -	18 %;
илмий фаолият -	55-65 %.

Илмий фаолият магистратура талабасининг якка тартибдаги календарь иш режаси асосида амалга оширилади ва қуйидагиларга бўлинади:

илмий тадқиқот иши ва магистрлик диссертациясини тайёрлаш -	42%;
илмий семинар -	11%.
илмий амалиёт (стажировка) -	47%.

Назарий таълим ҳажми магистратура мутахассислигига қараб қуйидаги тарзда фанлар блоклари бўйича тақсимланади:

умумметодологик фанлар –	16%;
мутахассислик фанлари –	54%;
танлов фанлари -	30%.

**5A340101- Бино ва иншоотлар архитектураси магистратура мутахассислиги
бўйича таълим дастурининг тузилиши**

1.00	Умумметодологик фанлар	260
1.01	Илмий-тадқиқот методологияси	65
1.02	Махсус фанларни ўқитиш методикаси	65
1.03	Амалий хорижий тил	130
2.00	Мутахассислик фанлари	870
2.01	Замонавий архитектуранинг танқидий таҳлили	122
2.02	Архитекуравий бионика	186
2.03	Барқарор шаҳарсозлик назарияси	122
2.04	Архитекуранинг илмий тадқиқот асослари	128
2.05	Замонавий архитектура конструкциялари	122
2.06	Архитекуравий лойihalашнинг ижтимоий асослари	190
3.00	Танлов фанлари	490
	Жами:	1620
4.00	Илмий фаолият	2430
4.01	Илмий-тадқиқот ва илмий педагогик иш, магистрлик диссертациясини тайёрлаш	1026
4.02	Илмий семинар	270
4.03	Илмий амалиёт (стажировка)	1134
	ЖАМИ:	4050
5.00	Аттестациялар	378
	ҲАММАСИ	4428

Ўқув ишлари бўйича проректор

А.У.Мирисаев

Библиографик маълумотлар

УДК: 002:651.1/7

Гуруҳ Т 55

ОКС 01.040.01

Таянч сўзлар:

касбий фаолият тури, компетенция, модуль, таълим йўналиши, касбий фаолият объекти, касбий фаолият соҳаси, магистратуранинг ўқув режа ва фан дастури (магистратура дастури), профиль, ўқиб-ўрганиш натижалари, ўқув цикли, замонавий тадқиқот методлари, ахборот ва замонавий педагогик технологиялар, архитектуравий типология, архитектуравий социология, бино ва иншоотлар, архитектуравий доминант, мутаносиблик, архитектуравий графика, архитектуравий композиция, архитектуравий этика ва эстетика, архитектуравий ансамбл, форма-функция, шаҳарсозлик кодекси, архитектурада ритм, шаҳарсозликнинг режалаштириш тизими, бош режа, олтин қирқим, виртуал электрон билим манбалари, дидактика, назария.

КЕЛТИРИЛГАН:

Ўзбекистон Республикасида

Олий ва ўрта махсуд таълим вазирлиги ҳузуридаги Олий таълим
мадурлиги ва таълимнинг янги технологиялари маркази

Ўзбекистон Республикасида

2013 йил 12 август

Ўзбекистон Республикасида
Таълим вазирлиги

Ўзбекистон Республикасида
Таълим вазирлиги

2013 йил 12 август

2013 йил 12 август

Ишлаб чиқувчилар, келишилган асосий турдош олий таълим муассасалари ҳамда кадрлар истеъмолчилари

ИШЛАБ ЧИҚИЛГАН:

Тошкет архитектура-қурилиш институти

Ректор Р.Р.Хакимов

2018 йил « 3 » август

Ўзшаҳарсозлик ЛИТИ ДУК

директори Ф.Ф.Маджидов

2018 йил « 3 » август

М.Ў.

КЕЛИШИЛГАН:

Ўзбекистон Республикаси

Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги ҳузуридаги Олий ва ўрта махсус, касб-ҳунар таълимини ривожлантириш маркази

Директор Б.Х.Рахимов

2018 йил « 8 » август

М.Ў.

“Қишлоққурилиш лойиҳа” МЧЖ
директори И.С.Ахмедов

Тошкент шаҳар “Aziz Projekt” МЧЖ
директори А.М.Умаров

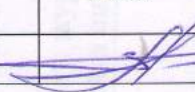
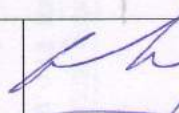

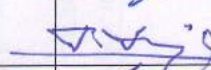

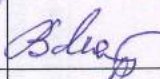

2018 йил « 8 » август
М.Ў.

2018 йил « 8 » август
М.Ў.

**Тошкент архитектура қурилиш институти 5А340101 – Бино ва иншоотлар
архитектураси магистратура мутахассислиги бўйича малака талаблари ва
ўқув режасини ишлаб чиқувчи
Ишчи гуруҳ таркиби**

Т/р	Ишчи гуруҳ раиси ва аъзоларининг Ф.И.Ш	Лавозими, илмий даражаси ва унвони, иш жойи	Имзо
1.	А.Мирисаев	ТАҚИ ўқув ишлари проректори, т.ф.н., доцент.	
Аъзолари:			
2.	С.Маҳкамов	ТАҚИ ўқув-услубий бўлими бошлиғи, т.ф.н., доцент.	
3.	Р.Ходжаев	Магистратура бўлими бошлиғи	
4.	А.Хасанов	Архитектуравий лойиҳалаш кафедраси мудир, арх.ф.н.	
5.	Б.Матчонов	Архитектура тарихи ва назарияси кафедраси мудир	
6.	М.Аҳмедов	Шаҳарсозлик ва ландшафт архитектураси кафедраси мудир, арх.ф.д., профессор.	
7.	З.Матниязов	Ландшафт дизайни ва интерьерлари кафедраси мудир, доцент.	
8.	В.Махмудов	Архитектуравий лойиҳалаш кафедраси профессори	
9.	А.Ветлугина	Ландшафт дизайни ва интерьерлари кафедраси до- центи, арх.ф.н., доцент	
10.	М.Абдужабборова	Архитектуравий лойиҳалаш кафедраси доценти	

Тошкент архитектура
қурилиш институти ректори

Р.Р.Ҳақимов

Ўқув ишлари бўйича проректор

А.Ў.Мирисаев

Узшарҳозлик ЛИТИ ДУК

Вазирлик (идора) номи

Магистратура мутахассисликлари учун янгидан яратиладиган малака талабларига киритиладиган кадрлар истеъмолчиларининг таълим йўналиши магистратура мутахассислиги битирувчилари касбий фаолиятларига қўйиладиган умумий малака талаблари (касбий компетентлик талаблари)

T/p	Вазирлик (идора)нинг ташкилот (корхона)лари учун кадр тайёрланаётган магистратура таълим йўналиши* номи	Вазирлик (идора)нинг таълим йўналиши битирувчилари касбий фаолиятларига қўйиладиган умумий малака талаблари (касбий компетентлик талаблари)
1.	5A340101 “ Бино ва иншоотлар архитектураси ” Магистратура мутахассислиги	<p>Битирувчи қуйидаги касбий компетенция ва қобилиятларга эга бўлиши керак:</p> <ul style="list-style-type: none"> - илмий-тадқиқотларни ўтказиш ва янги илмий ҳамда амалий натижаларни олиш қобилиятига эга бўлиши; - ечилаётган илмий муаммолар ва топшириқларнинг концептуал ва назарий моделларини ишлаб чиқиш; - лойиҳаларни бошқариш, ишлаб чиқариш жараёнлари ва ресурсларини режалаштириш, факулдда содир бўлиши мумкин бўлган хавф-хатарларни таҳлил қилиш, лойиҳа командасини бошқариш қобилиятига эга бўлиши; - замонавий технологиялари асосида корпоратив ўқитишни ташкил қилиш ва корпоратив маълумотлар базасини ривожлантириш; - тарихий шаҳарлар, мажмуалар, ёдгорликларни тиклаш ва уларни ҳозирги замон талабларига мослаштириш лойиҳаларини ишлаб чиқиш малакаларига эга бўлиши; - архитектуравий ёдгорликларнинг конструктив ечимларини ва лойиҳа хужжатларини ишлаб чиқиш; - мутахассислик бўйича архитектура назарияси ва тарихи, архитектура ёдгорликларини тиклаш соҳасида мавжуд ҳолатнинг аналитик шарҳини ишлаб чиқиш; - фан ва техниканинг замонавий ривожланиши шароитларида соҳага оид инновацион билимларни ўзлаштира олиш; - мамлакатимизда ва чет элда чоп этилган архитектурага оид илмий журналлар ва илмий манбаларини ўрганиш, илмий-тадқиқот ишларини бажаришда бевосита иштирок эта олиш;

		<ul style="list-style-type: none"> - интернет тармоғидан фойдалана олиш; - жамоат, турар-жой ва муҳандислик иншоотларини лойиҳалаш, модернизациялаш ва бошқаларни таҳлил қила олиш; - давлат дастурлари доирасида бажарилаётган лойиҳа-конструкторлик ва амалий ишлар мавзуси бўйича лойиҳалар бажара олиш; - лойиҳалаш жараёнида компьютер дастурларидан оқилона фойдалана олиш; - бино ва аҳоли турар-жойлари муҳандислик инфраструктурасини ривожлантириш; - маҳаллаларда хонадонлар сони ва турар-жой майдони эҳтиёжини ҳисоблаш; - лойиҳалашда талаб ва тақлифлар назариясидан фойдаланиш; - мураккаб конструктив курилмаларни мустаҳкамликка ва чидамликка ҳисоблаш; - лойиҳа чизмаларини бажариш ва тушуниш; - объектларни лойиҳалаштириш, куриш ва эксплуатация қилиш жараёнида меъёрий-ҳуқуқий ҳужжатларни туза олиш; - ишлаб чиқаришда меҳнат хавфсизлиги бўйича соҳа мутахассисларга қўйиладиган талабларни ишлаб чиқиш ва жорий этиш; - инновацион ва интеграцион гоялардан фойдаланиш; - фундаментал, амалий ва инновацион тадқиқотлар олиб бориш ва лойиҳани бошқариш.
--	--	---

Изоҳ. 1. Жадвал вазирлик (идора)нинг ташкилот(корхона)лари учун кадр тайёрланаётган ҳар бир магистратура таълим йўналиши бўйича битирувчининг билими, кўникмаси ва малакасига қўйиладиган аниқ талаблар асосида тўлдириш тавсия этилади ва Малака талабларини ишлаб чиқиш учун асос сифатида қабул қилинади.

2. Магистратура мутахассисликлари классификатори Вазирлар Маҳкамасининг 2001 йил 16 августдаги “Олий таълимнинг Давлат таълим стандартларини тасдиқлаш тўғрисида”ги 343-сон қарори билан тасдиқланган

“Узшахарсозлик ЛИТИ” ДУК директори

Ғ.Ғ.Маджидов

“Қишлоққурилишлойиҳа” МЧЖ директори

И.С.Ахмедов

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 20 апрелдаги “Олий таълим тизимини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-2909-сонли, 2017 йил 27 июлдаги “Олий маълумотли мутахассислар тайёрлаш сифатини оширишда иктисодиёт соҳалари ва тармоқларининг иштирокини янада кенгайтириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-3151-сонли, 2018 йил 5 июндаги “Олий таълим муассасаларида таълим сифатини ошириш ва уларнинг мамлакатда амалга оширилаётган кенг камровли ислохотларда фаол иштирокини таъминлаш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги ПҚ-3775-сонли қарорларида, Ўзбекистон Республикаси Президенти Девонининг 2018 йил 4 апрелдаги 5002-сонли топширигида белгиланган вазифалар ҳамда Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигининг 2018 йил 6 июндаги 87-02-1322-сонли хати ижроси таъминлаш мақсадига Тошкент архитектура-қурилиш институтида қайта ишлаб чиқилган Малака талаблари ва ўқув режаларини турдош Олий таълим муассасалари билан

КЕЛИШУВ БАЁННОМАСИ

Тошкент ш.

“8” 08 2018 й.

Қатнашдилар: Р.Ҳакимов-Тошкент архитектура қурилиш институти ректори Р. Ҳакимов, А.Мирсаев-ТАҚИ ўқув ишлари бўйича проректори, Б.Эргашев-НамМҚИ ўқув ишлари бўйича проректори, С.Махкамов-ТАҚИ ўқув бўлими бошлиғи, М.Хаджибеков-СамДАҚИ ўқув бўлими бошлиғи, А.Кўчимов-ЖизПИ ўқув бўлими бошлиғи, Т.Жўраев-НамМҚИ-ўқув бўлими бошлиғи, Р.Ходжаев-ТАҚИ магистратура бўлими бошлиғи, И.Алиев-ТАҚИ Бино ва иншоотлар факультети декани, Ш.Рейимбоев-ТАҚИ Архитектура факультети декани, С.Нарбаев-ТАҚИ Мухандислик қурилиш инфраструктураси факультети декани, И.Бозоров, Н.Тошматов, М.Алиев-ЖизПИ кафедра мудирлари, Р.Ачилдаев, С.Бобоев, Қ.Якубов, А.Мирзаев, А.Уралов-СамДАҚИ кафедра мудирлари, М.Хонкелдиев, А.Мирзаев, М.Ўзбоев- СамДАҚИ профессор-ўқитувчилари, Ж.Ахмедов, М.Толипов, М.Давлятов, Х.Маматов – ФарПИ кафедра мудирлари, С.Абдурахмонов, С.Холмирзаев, Ш.Жўраев-НамМҚИ кафедра мудирлари, Ш.Мирзаев-БухМТИ кафедра мудири, Э.Акимов-УрДУ кафедра мудири, Б.Қидирбаев, Р.Курбанбаев, Г.Утегенова-ҚҚДУ кафедра мудирлари, З.Аматов, Б.Қаландаров-ТерДУ кафедра мудирлари, ТАҚИнинг барча мутахассислик кафедраси мудирлари, Қ.Рахимов-Менежмент кафедраси катта ўқитувчиси.

КУН ТАРТИБИ

1. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 20 апрелдаги “Олий таълим тизимини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-2909-сонли, 2017 йил 27 июлдаги “Олий маълумотли мутахассислар тайёрлаш сифатини оширишда иктисодиёт соҳалари ва тармоқларининг иштирокини янада кенгайтириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-3151-сонли, 2018 йил 5 июндаги “Олий таълим муассасаларида таълим сифатини ошириш ва уларнинг мамлакатда амалга оширилаётган кенг камровли ислохотларда фаол иштирокини таъминлаш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги ПҚ-3775-сонли қарорларида, Ўзбекистон Республикаси Президенти Девонининг 2018 йил 4 апрелдаги 5002-сонли топширигида белгиланган вазифалар ҳамда Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигининг 2018 йил 6 июндаги 87-02-1322-сонли хатида белгиланган вазифаларни амалга ошириш бўйича Тошкент архитектура қурилиш институти Ижодий ишчи гуруҳлари томонидан тайёрланган “Олий таълим йўналишлари ва мутахассисликлари Классификатори” асосида таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликлари бўйича тайёрланган малака талаблари ва ўқув режаларининг муҳокамаси:

Сўзга чиқди: Р.Ҳакимов-Сизларга маълумки, охириги йилларда олий таълим муассасаларида таълим сифатини, тайёрланаётган кадрлар рақобатбардошлиги оширишга катта эътибор қаратилмоқда. Жумладан, Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 20 апрелдаги “Олий таълим тизимини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-2909-сонли, 2017 йил 27 июлдаги “Олий маълумотли мутахассислар тайёрлаш сифатини оширишда иктисодиёт соҳалари ва тармоқларининг иштирокини янада кенгайтириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-3151-сонли, 2018 йил 5 июндаги “Олий таълим муассасаларида таълим сифатини ошириш ва уларнинг мамлакатда амалга оширилаётган кенг камровли ислохотларда фаол иштирокини таъминлаш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги ПҚ-3775-сонли қарорлари қабул қилинди ҳамда таълим тизимида кенг камровли ислохотлар бошланди. Айниқса, талабалар амалиётига катта эътибор қаратилмоқда. Биз иш берувчи корхоналардан битирувчиларнинг малака талабларини ўрганганимизда, битирувчи талабалар “Смета иши”ни билмаслигидан нолишмоқда. Янги ўқув режаларни тайёрлашда кадрлар буюртмачиларининг талабларини инобатга олишларингизни, нима қилсак талабаларга яхши бўлади, деган саволга жавоб топишларингизни сўрайман.

Сўзга чиқди: А.Мирисаев-бу йил ўқув режаларни ишлаб чиқишда баъзи бир ўзига хосликлар бор. Ўзбекистон Республикаси Президенти Девонининг 2018 йил 4 апрелдаги 5002-сонли топшириғида белгиланган вазифалар ҳамда Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигининг 2018 йил 6 июндаги 87-02-1322-сонли хатида белгиланган вазифаларга асосан, биринчидан, ўқув режадаги назарий ва амалий таълим 136 ҳафтадан 128 ҳафтага камайтирилди, малакавий амалиётлар 13-14 ҳафтадан 22 ҳафтагача оширилди. Иккинчидан, ҳафталик ўқув юктамалари 32 соатдан 30 соатга қисқартирилди. Учинчидан, ўтган йиллардаги ўқув режаларнинг биринчи ва иккинчи блоклари бирлаштирилиб, жами 15 та фанга 10 тага туширилди. Тўртинчидан, ўқув режадаги жами фанлар сонини 36 тадан оширмаслик, бунда қўшимча фанлар блоқи, танлов фанлари ҳам инобатга олинади.

Мана сизларга, намуна сифатида “Қурилиш материаллари, буюмлари ва конструкцияларини ишлаб чиқариш” ва “Био ва иншоотлар қурилиши” таълим йўналишларининг ўқув режаларини кўрсатиб ўтаман. Ўқув режаларнинг 1-блокидаги 6 та фан Вазирлик томонидан туширилди. Семестрлардаги ҳафталар миқдорини қуйидагича белгиладик: 1-4-семестрларда 18 ҳафтадан, 4-8-семестрларда 14 ҳафтадан. Малакавий амалиёт эса 22 ҳафтага кўтарилди.

Мана институтимиз мутахассислари томонидан тайёрланган ўқув режа билан танишиб чиқдингиз. Нима саволларингиз бўлса, муҳокама қилишга тайёرمиз. Савол жавобда СамДАҚИ, ЖизПИ, УрДУ, ФерПИ, НамМҚИ ўқув бўлими бошликлари, кафедра мудирлари иштирок этишди, саволларга А. Мирисаев жавоб берди.

Сўзга чиқди: М.Хонқелдиев-кўп йиллар СамДАҚИда турли лавозимларда ишлаганман, бу соҳада анча тажрибам бор. ТАҚИда ўқув режалари ишлаб чиқилибди, келишиш учун бизларни таклиф қилган экан, бундан жуда хурсандмиз. Аввало сифатли кадрлар тайёрлашда замон ўзгаришларини инобатга олишимиз, керак, энг муҳими ўқув режалардаги фанларни аниқ кетма-кетлик асосида, етарли соатлар билан қўйишимиз керак. Янги тайёрланган ўқув режаларда малакавий амалиётлар деярли 2 бараварга кўпайгани жуда яхши бўлди. Талабаларимиз аниқ объекларда бўлишади, қурилиш меъёрий ҳужжатлари билан кўпроқ танишиш имкониятига эга бўлишади.

Эшитилди: С.Махкамов – институтда ташкил этилган ишчи гуруҳлар томонидан Ўзбекистон Республикаси Президенти Девонининг 2018 йил 4 апрелдаги 5002-сонли топшириғида белгиланган вазифалар ҳамда Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигининг 2018 йил 6 июндаги 87-02-1322-сонли хатида белгиланган меъёрларга асосланган ҳолда Малака талаблар ва ўқув режалар лойиҳалари кадрлар буюртмачиларининг талаблари, таклифлари ҳамда хорижий тажрибаларни ўрганиш асосида ишлаб чиқилди.

Малака талаблар ва ўқув режалар қуйидаги таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликлари бўйича ишлаб чиқилди:

Таълим йўналишлари:

1. 5150900–Дизайн (архитектура муҳитлари дизайни)
2. 5310900–Метрология, стандартлаштириш ва маҳсулот сифати менежменти (қурилиш)
3. 5311500–Геодезия, картография ва кадастр (қурилиш)
4. 5312000–Нефть-газни қайта ишлаш саноати объектларини лойиҳалаштириш ва қуриш
5. 5340100–Архитектура (бино ва иншоотлар)
6. 5340200–Бино ва иншоотлар қурилиши (саноат ва фуқаро бинолари)
7. 5340300–Шаҳар қурилиши ва хўжалиги
8. 5340400–Муҳандислик коммуникациялари қурилиши ва монтажи (сув таъминоти ва оқова сувларни оқизиш)
9. 5340400–Муҳандислик коммуникациялари қурилиши ва монтажи (иссиқлик-газ таъминоти ва вентиляция)
10. 5340500–Қурилиш материаллари, буюмлари ва конструкцияларини ишлаб чиқариш
11. 5340700–Гидротехника қурилиши (дарё иншоотлари ва гидроэлектростанциялар қурилиши)
12. 5340900 – Кўчмас мулк экспертизаси ва уни бошқариш
13. 5341000 – Кишлоқ ҳудудларини архитектура-лойиҳавий ташкил этиш
14. 5341100 – Қиймат инжиниринги
15. 5341200–Сув таъминоти ва канализация тизимларини лойиҳалаштириш ва эксплуатацияси
16. 5341300–Коммунал инфратузилма ва уй-жой коммунал хўжалигини ташкил этиш ва бошқариш
17. Хизматлар соҳаси (фаолият турлари ва йўналишлари бўйича)

Магистратура мутахассисликлари:

1. 5A150901-Дизайн (архитектура муҳитлари дизайни)
2. 5A310902- Метрология, стандартлаштириш ва сифатни бошқариш (қурилиш)
3. 5A311502- Геодезия ва картография (амалий геодезия)
4. 5A311502- Геоинформатика
5. 5A320101- Материалшунослик ва материаллар технологияси (тармоқлар бўйича)
6. 5A340101- Бино ва иншоотлар архитектураси
7. 5A340102- Архитектура назарияси ва тарихи, архитектура ёдгорликларини тиклаш
8. 5A340103- Шаҳарсозлик ва кишлоқ аҳоли яшаш жойларини комплекс қуриш
9. 5A340104- Ландшафтлар архитектураси
10. 5A340201- Бино ва иншоотлар қурилиши (энергия самарали бинолар)
11. 5A340202- Қурилишни ташкил этиш технологияси (бино ва иншоотлар)
12. 5A340203- Инфратузилма объектларини қуриш (иншоотлар тури бўйича)
13. 5A340204- Қурилиш конструкцияларини лойиҳалаш
14. 5A340206- Қурилиш иктисодиёти
15. 5A340302- Шаҳар транспорти хўжалиги ва алоқа йўллари
16. 5A340401- Сув таъминоти, канализация, сув ресурсларини муҳофаза қилиш ва улардан самарали фойдаланиш
17. 5A340403- Иссиқлик-газ таъминоти, вентиляция, ҳавони муътадиллаш ва ҳаво ҳавасини муҳофаза қилиш
18. 5A340501- Қурилиш материаллари, буюмлари ва конструкцияларини ишлаб чиқариш
19. 5A340502 – Деворбоп ва иссиқлик изоляцияловчи қурилиш материаллари технологияси
20. 5A340503 – Пардозбоп материаллар технологияси
21. 5A340701- Гидротехника иншоотлари (дарё иншоотлари ва гидроэлектростанциялар)
22. 5A340702- Геотехника ва ер ости гидротехника иншоотлари
23. 5A340901- Кўчмас мулкни баҳолаш ва бошқариш

Кун тартибидаги мазкур масала бўйича йиғилишда билдирилган фикр-мулоҳазалар ва таклифлар асосида муҳокамадан сўнг

ҚАРОР ҚИЛИНДИ:

1. Тошкент архитектура қурилиш институтида Ишчи гуруҳлар томонидан ишлабтайёрланган таълим йўналишлари ва мутахассисликлар Малака талаблари ва ўқув режалари ишлаб чиқилишида: “Таълим тўғрисида”, “Кадрлар тайёрлаш миллий дастури тўғрисида”ги Ўзбекистон Республикасининг қонунлари, Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 20 апрелдаги “Олий таълим тизимини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-2909-сонли, 2017 йил 27 июлдаги “Олий маълумотли мутахассислар тайёрлаш сифатини оширишда иқтисодиёт соҳалари ва тармоқларининг иштирокини янада кенгайтириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-3151-сонли, 2018 йил 5 июндаги “Олий таълим муассасаларида таълим сифатини ошириш ва уларнинг мамлакатда амалга оширилаётган кенг камровли ислохотларда фаол иштирокини таъминлаш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги ПҚ-3775-сонли қарорларида, Ўзбекистон Республикаси Президенти Девонининг 2018 йил 4 апрелдаги 5002-сонли топширигида белгиланган вазифалар ҳамда Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигининг 2018 йил 6 июндаги 87-02-1322-сонли хатида белгиланган вазифалар ва олий таълим соҳасини тартибга солувчи бошқа норматив-ҳуқуқий ҳужжатларга ҳамда халқаро тажрибаларга мувофиқ ишлаб чиқилган.

2. Ишлаб чиқилган Малака талаблари ва ўқув режаларида турдош ОТМларининг таклиф ва эътирозлари инобатга олинган.

3. Бакалаврият таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликлари бўйича ишлаб чиқилган Малака талаблари ва ўқув режалар ўрнатилган тартибда тасдиқланиши учун Вазирлик ҳузуридаги Олий ва ўрта махсус, касб-хунар таълимини ривожлантириш марказига топширилсин.

Мажлис раиси

Котиб

Р. Ҳақимов

Қ.Раҳимов

Турдош ОТМ вакиллари:

НамМҚИ ўқув ишлари бўйича
проректори

СамДАҚИ ўқув бўлими бошлиғи

ЖизПИ ўқув бўлими бошлиғи

БухМТИ кафедра мудири

ҚҚДУ кафедра мудири

ТерДУ кафедра мудири

ФарПИ кафедра мудири

УрДУ кафедра мудири

Б.Эргашев

М.Хаджибеков

А.Кўчимов

Ш.Мирзаев

Г.Утегенова

З.Аматов

Ж.Ахмедов

Э.Акимов

**Тошкент архитектура-қурилиш институти магистратура
мутахассисликлари малака талаблари ва ўқув режаларининг ишлаб
чиқувчилар ҳамда асосий кадрлар истеъмолчилари ўртасида**

КЕЛИШУВ ДАЛОЛАТНОМАСИ

Тошкент ш.

«8» 08 2018 й.

Биз қуйида имзо қўювчилар- Узшаҳарсозлик ЛИТИ ДУК директори Ғ.Ғ.Маджидов, “Қишлоққурилиш лойиҳа” МЧЖ директори И.С.Аҳмедов, “Азиз проект” МЧЖ директори А.М.Умаров, ТАҚИ ўқув ишлари бўйича проректори А.У.Мирисаев, “Архитектуравий лойиҳалаш” кафедраси мудирлари А.О.Ҳасанов, “Ландшафт дизайни ва интерьер” кафедраси мудирлари З.Матниязовлар Тошкент архитектура-қурилиш институтида тажрибали профессор-ўқитувчилар билан биргаликда “Олий таълим йўналишлари ва мутахассисликлари Классификатори”га мувофиқ тайёрланган Малака талаблари ва ўқув режалар мазмуни билан танишиб, уни муҳокама қилиб, келишув ҳақида ушбу далолатномани туздик:

Магистратура мутахассисликлари:

1. 5A150901 -Дизайн (архитектура муҳитлари дизайни)
2. 5A340101-Био ва иншоотлар архитектураси
3. 5A340102-Архитектура назарияси ва тарихи, архитектура ёдгорликларини тиклаш
4. 5A340103-Шаҳарсозлик ва қишлоқ аҳоли яшаш жойларини комплекс қуриш
5. 5A340104- Ландшафтлар архитектураси

Юқорида номлари келтирилган магистратура мутахассисликлари бўйича Малака талаблари ва ўқув режаларининг ишлаб чиқилишида кадрлар истеъмолчилари: Ўзшаҳарсозлик ЛИТИ ДУК, “Қишлоққурилиш лойиҳа” МЧЖ, “Азиз проект” МЧЖ томонидан қўйилган талаблар инобатга олинган.

Магистратура мутахассисликлари Малака талаблари ва ўқув режаларининг ишлаб чиқилишида: “Таълим тўғрисида”, “Кадрлар тайёрлаш миллий дастури тўғрисида”ги Ўзбекистон Республикасининг қонунлари, Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 20 апрелдаги “Олий таълим тизимини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-2909-сонли, 2017 йил 27 июлдаги “Олий маълумотли мутахассислар тайёрлаш сифатини оширишда иқтисодиёт соҳалари ва тармоқларининг иштирокини янада кенгайтириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-3151-сонли, 2018 йил 5 июндаги “Олий таълим муассасаларида таълим сифатини ошириш ва уларнинг мамлакатда амалга оширилаётган кенг қамровли ислохотларда фаол иштирокини таъминлаш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги ПҚ-3775-сонли қарорлари, Ўзбекистон Республикаси Президенти Девонининг 2018 йил 4 апрелдаги 5002-сонли топшириғи, Олий

**Тошкент архитектура-қурилиш институти томондан ишлаб
чиқилган 5А340101-Бино ва иншоотлар архитектураси
магистратура мутахассислиги бўйича
такомиллаштирилган малака талаблари ва ўқув режасига**

ТАҚРИЗ

1. 5А340101-Бино ва иншоотлар архитектураси магистратура мутахассислигининг малака талабини ишлаб чиқишда магистратура битирувчиларига кадрлар истеъмолчилар томонидан кўрсатилган малака талаблари ҳисобга олинган.

Ушбу малака талаблари “Кадрлар тайёрлаш миллий дастури”нинг мақсади ва вазифалари, шунингдек таълим-тарбияга йўналтирилган ҳамда Президент, Вазирлар Маҳкамасининг қарор ва фармонларини мукамал амалга оширилишига қаратилган.

Малака талабда таълим йўналишининг қўлланиш соҳаси, магистратура мутахассислиги фаолиятларининг таснифи ва объектлари, касбий фаолият турлари, давом эттириш имкониятлари, магистрларнинг касбий тайёргарлик даражасига қўйиладиган умумий талаблар, таълим йўналиши бўйича магистрларнинг касбий фаолиятларига қўйиладиган малака талаблари, таълим йўналиши ўқув режа ва фан дастурлари мазмунига қўйиладиган умумий талаблар келтирилган.

Малака талаб асосида таълим олувчиларда чуқур билим, мустақил фикрлаш, юксак касбий малакавий кўникма шаклланиши таъминланган.

Ушбу малака талаб халқаро тажриба, технологиялар, фаннинг ривожланиш даражаси ва ютуқлари, иқтисодий устиворлик шароитида кадрларга нисбатан ишлаб чиқариш ва амалиётда қўйиладиган талабларни ҳисобга олган ҳолда илмий асосланган.

5А340101-Бино ва иншоотлар архитектураси мутахассислиги бўйича такомиллаштирилган малака талабларини ва ўқув режасини тасдиқлашга тавсия этаман.

**“Азиз проект” МЧЖ
директори**

арх.ф.н А.М.Умаров

Тошкент архитектура қурилиш институти 5А340101 – Бино ва иншоотлар архитектураси мутахассислигининг малака талабига

ТАҚРИЗ

5А340101 – Бино ва иншоотлар архитектураси мутахассислиги малака талаби Тошкент архитектура қурилиш институти профессор ўқитувчилар томонидан тайёрланган.

Малака талаб белгиланган талаблар асосида ишлаб чиқилган ва **5А340101 – Бино ва иншоотлар архитектураси мутахассислиги** магистратура босқичи бўйича бажарилган.

Ушбу малака талаби мутахассисликни умумий таснифи, қўлланиш соҳалари ва ушбу мутахассислик бўйича магистрларнинг касбий илмий фаолиятлари таснифини ўз ичига олади. Малака талаби мутахассислик бўйича магистрларнинг тайёргарлик даражасига қўйиладиган умумий талаблар ва ўқув режалари тузилмасини ўз ичига олади. **5А340101 – Бино ва иншоотлар архитектураси мутахассислиги** малака талаби “Ўқув режалар ва дастурлар, фанлар мазмунини тубдан қайта кўриб чиқиш, илғор хорижий тажрибани ҳисобга олган ҳолда 1- босқич магистратура босқичининг янги ўқув методик комплексларини яратиш ва уларни таълим жараёнига жорий этиш ва янги авлод ўқув қўлланмаларини яратиш бўйича” чора тадбирлар комплексида белгиланган вазифаларни амалга ошириш учун амалдаги “Олий таълим йўналишлари ва мутахассисликлари Классификатор” даги таълим йўналишлари бўйича ишлаб чиқилган малака талабларига мос келади. Бундан ташқари **5А340101 – Бино ва иншоотлар архитектураси мутахассислигининг** малака талабида магистратура мутахассислигининг профессор ўқитувчилар таркибига ва моддий техник базасига қўйиладиган умумий талаблар, келтирилган бўлиб, магистратурада ўқитиладиган фанлар бўйича юқори малакали мутахассис ва амалиётчилар жалб этилишини таъкидлаб ўтилган, ҳамда соҳа бўйича кадрлар тайёрлаш сифатини назорат қилиш вазифалари келтирилган.

Умуман олганда **5А340101 – Бино ва иншоотлар архитектураси мутахассислигининг** малака талаби кўрсатиб ўтилган меъёрларга тўла жавоб беради ва уни тасдиқлашга тавсия этаман.

МЧЖ “Қишлоққурилишлойиҳа”
Бош лойиҳа қидирув институти
лойиҳа бош архитектори

арх.ф.н., проф Т.А.Низамов

Тошкент архитектура қурилиш институти профессор-ўқитувчилари томонидан ишлаб чиқилган 5А340101- Бино ва иншоотлар архитектураси мутахассислигининг малака талабига

ТАҚРИЗ

5А340101- Бино ва иншоотлар архитектураси мутахассислигининг малака талаби белгиланган меъёрий хужжатлар ва талаблар асосида ишлаб чиқилган. Малака талабида магистратура мутахассислигининг умумий таснифи, ўқув режа ва фан дастуриларининг меъёрий муддати, қўлланиш соҳаси, таълим йўналиши бўйича магистрлар касбий, илмий фаолиятларининг таснифи, магистрлар касбий фаолиятининг соҳалари, магистрлар касбий фаолиятларининг объектлари, магистрларнинг касбий фаолиятларининг турлари, яъни ташкилий-бошқарув, хизмат кўрсатиш, илмий тадқиқот ва олий таълимдан кейинги таълими муассасаларида педагогик фаолияти бўйича талаблар келтирилган. Ундан ташқари мутахассислик бўйича магистрларнинг касбий мослашув имкониятлари, таълимни давом эттириш имкониятлари, мутахассислик бўйича магистрларнинг тайёргарлик даражасига қўйиладиган умумий талаблар, мутахассислик бўйича магистрларнинг касбий илмий фаолиятиларига қўйиладиган малака талаблари, мутахассисликлик ўқув режаси ва фан дастурлари мазмунига қўйиладиган умумий талаблар, ўқув режа фанлари блоклари мазмунига қўйиладиган умумий талаблар, таълим мутахассислиги ўқув режасидаги юклама ҳажми ва библиографик маълумотлар келтириб ўтилган. Ўқув жараёни блоклар нисбатлари анча яхшиланганлиги фанлар сонини блокларга мосланганлиги ва ихтисослик блоки фоизи оширилганлиги мақсадга мувофиқдир.

5А340101- Бино ва иншоотлар архитектураси мутахассислигининг малака талаби меъёрий хужжатлар асосида бажарилган ва уни тасдиқлаш учун тавсия этилади.

ТАҚИ "Архитектура тарихи ва назарияси"
кафедраси мудирини в.б.доц

Б.Г.Матчанов

**Тошкент архитектура қурилиш институти томонидан ишлаб чиқилган
5А340101-Бино ва иншоотлар архитектураси магистратура
мутахассислиги бўйича такомиллаштирилган малака талаблари ва ўқув
режасига**

ТАҚРИЗ

Мамлакатимизда содир бўлаётган ижтимоий-иқтисодий ўзгаришлар ушбу мутахассисликни битирган кадрларнинг билими, малакаси ва кўникмаларига қўйиладиган талабларга ҳам ўз таъсирини ўтказмоқда, бугунги кунда барча архитектура ёдгорликлари рўйхатга олиниб, уларни сақлаб қолиш юзасидан бир қанча тадбирлар олиб борилмоқда. Шу сабабдан, 5А340101-Бино ва иншоотлар архитектураси магистратура мутахассислиги бўйича ишлаб чиқилган малака талабалари магистрларга республикамиздаги архитектура ёдгорликларни қайта тиклаш соҳасидаги бўлаётган ўзгаришларни туб маъносини инобатга олган ҳолда, талабаларнинг билим савиясини юкори даражага кўтариш ва уларни тайёргарлик сифатини оширишга қаратилган.

5А340101-Бино ва иншоотлар архитектураси магистратура мутахассислигининг мутахассислик фанларига бугунги кун учун долзарб бўлган фанлар киритилган. Жумладан: “Замонавий архитектуранинг танқидий таҳлили”, “Архитектуравий бионика”, “ Барқарор шаҳарсозлик назарияси”, “Архитектуранинг илмий тадқиқот асослари”, “Замонавий архитектура конструкциялари”, “Архитектуравий лойихалашнинг ижтимоий асослари” каби фанлар . Бу фанларнинг ҳажми тўғри танланган ва кетма-кетлиги соддан мураккабга тамойилига асосланган.

Магистрларнинг тайёргарлик даражасига қўйиладиган умумий талаблар, касбий фаолиятга қўйиладиган малака талаблари, шунингдек мутахассисликнинг ўқув режаси ва фан дастурлари мазмунига қўйиладиган умумий талаблар ишлаб чиқилган.

Ушбу малака талабларида ўқишнинг меъёрий муддати, касбий фаолият соҳаси ва объектларнинг тавсифи, касбий фаолият турлари ва мослашув имкониятлари кенг ёритилган. Умумий малакавий талабларда касбий ва ихтисослик бўйича бериладиган билимларга, фанлар бўйича малака ва кўникмалар ҳосил қилишга мўлжалланган талаблар тўғри қўйилган. Блокларга сезиларли даражада ўзгартиришлар киритилган.

Малака талабларнинг малакавий амалиёт тузулмаси ва магистрлик диссертацияларига берилган талаблар билан яқунланади, ўзаро боғланган ва бир-бирини тўлдиради.

5А340101-Бино ва иншоотлар архитектураси магистратура мутахассислиги бўйича такомиллаштирилган малака талабларини ва ўқув режасини тасдиқлашга тавсия этаман.

“Xalq me'mori SR Odilovning
ijodiy ustahonasi” МЧЖ директори

Ф.Т.Маматохунов

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги
Архитектура ва қурилишнинг олий ва ўрта махсус, касб-хунар таълим
йўналишлари бўйича муассасалараро ўқув-услубий бирлашма йиғилишининг
– сонли

БАЁННОМАСИ

“15” 08 2018 йил

Тошкент шаҳри

Қатнашдилар: Бирлашма раиси – Р.Р.Ҳакимов

Аъзолари: Ўқув-услубий бирлашма котиби: “Геодезия ва
кадастр” кафедраси доценти С.А.Тошпўлатов

Ўқув-услубий бирлашма: - ўқув-услубий бирлашманинг 28 нафар
аъзоларидан 25 нафари, таклиф этилганлардан 6 нафар.

КУН ТАРТИБИ:

1. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 20 апрелдаги “Олий таълим тизимини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-2909-сонли, 2017 йил 27 июлдаги “Олий маълумотли мутахассислар тайёрлаш сифатини оширишда иктисодиёт соҳалари ва тармоқларининг иштирокини янада кенгайтириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-3151-сонли, 2018 йил 5 июндаги “Олий таълим муассасаларида таълим сифатини ошириш ва уларнинг мамлакатда амалга оширилаётган кенг қамровли ислохотларда фаол иштирокини таъминлаш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги ПҚ-3775-сонли қарорларида, Ўзбекистон Республикаси Президенти Девонининг 2018 йил 4 апрелдаги 5002-сонли топширигида белгиланган вазифалар ҳамда Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигининг 2018 йил 6 июндаги 87-02-1322-сонли хати ижроси таъминлаш мақсадида Тошкент архитектура-қурилиш институти ва турдош ОТМлар мутахассислари томонидан қўйидаги ишлаб чиқилган бакалаврият таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликларининг такомиллаштирилган малака талаблари ва ўқув режаларини муҳокама қилиш ҳамда уларни тасдиқлаш учун тавсия этиш.

Эшитилди: Ўқув-услубий бирлашма раиси Р.Ҳакимов:

1. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 20 апрелдаги “Олий таълим тизимини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-2909-сонли, 2017 йил 27 июлдаги “Олий маълумотли мутахассислар тайёрлаш сифатини оширишда иктисодиёт соҳалари ва тармоқларининг иштирокини янада кенгайтириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-3151-сонли, 2018 йил 5 июндаги “Олий таълим муассасаларида таълим сифатини ошириш ва уларнинг мамлакатда амалга оширилаётган кенг қамровли ислохотларда фаол иштирокини таъминлаш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги ПҚ-3775-сонли қарорлари қабул қилинди ҳамда таълим тизимида кенг қамровли ислохотлар бошланди. институтда ташкил этилган ишчи гуруҳлар томонидан Ўзбекистон Республикаси Президенти Девонининг 2018 йил 4 апрелдаги 5002-сонли топширигида белгиланган вазифалар ҳамда Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигининг 2018 йил 6 июндаги 87-02-1322-сонли хатида белгиланган вазифаларнинг ижросини таъминлаш мақсадида ишчи гуруҳ аъзолари томонидан, “Олий таълим йўналишлари ва мутахассисликлари Классификатори”га мувофиқ Малака талаблар, ўқув режа ва ўқув адабиётларини хорижий олий таълим муассасалари таълим йўналиш ва мутахассисликлари билан солиштирма таҳлил қилган ҳолда ишлаб чиқилганлиги ҳақида ахборот берди, уларни муҳокама қилиш ҳамда ушбу янгидан яратилган Малака талаблари ва ўқув режалар ҳақида йиғилиш катнашчиларидан фикр-мулоҳазалар ва таклифлар билдиришларини сўради.

Сўзга чиқдилар: ТАҚИ ўқув ишлари бўйича проректори А.Мирисаев, СамДАҚИ ўқув ишлари бўйича проректори А.Раҳимов, доцентлар Д.Махмудова, А.Ҳотамов, С.Юсуфхўжаев, Ш.Рейимбаевлар сўзга чиқиб, ишлаб чиқилган Малака талаблари ва ўқув режалар ҳақида ўзларининг фикр-мулоҳазалари ва таклифларини билдирдилар.

Эшитилди: институт ўқув бўлими бошлиғи С.Х. Махкамов:

Кўйидаги Малака талаблари ва ўқув режалар олий таълим талаблари асосида тузилган, уларда Республикамизда иктисодиётнинг барча соҳаларини ривожлантиришда рўй бераётган иктисодий ислохотлар тўлалигича ўз аксини топган, Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигига тасдиқлаш учун тавсия этилиши мумкин.

“Олий таълим йўналишлари ва мутахассисликлари Классификатори”даги таълим йўналишлари ва мутахассисликлари Малака талаблари ва ўқув режалари лойиҳаларини республикадаги асосий кадрлар буюртмачи ва истеъмолчиси бўлган вазирлик, идора, корхона ва ташкилотлар ҳамда Ўзбекистон Республикаси Архитектура ва қурилиш қўмитасига тегишли илмий-тадқиқот институтлари турдош олий таълим муассалари билан келишилган ва ўрнатилган тартибда тасдиқлаш учун вазирлик қошидаги Олий ва ўрта махсус, касб-ҳунар таълими йўналишлари бўйича ўқув-услубий бирлашмалари фаолиятини Мувофиқлаштирувчи кенгашга тақдим этилса бўлади.

Муҳокамага қўйилган кўйидаги барча Малака талаблари ва ўқув режаларни маъқуллаш ва тасдиқлаш учун тавсия этиш керак деб ҳисоблайман.

Таълим йўналишлари:

1. 5150900–Дизайн (архитектура муҳитлари дизайни)
2. 5310900–Метрология, стандартлаштириш ва махсулот сифати менежменти (қурилиш)
3. 5311500–Геодезия, картография ва кадастр (қурилиш)
4. 5312000–Нефть-газни қайта ишлаш саноати объектларини лойиҳалаштириш ва қуриш
5. 5340100–Архитектура (бино ва иншоотлар)
6. 5340200–Бино ва иншоотлар қурилиши (саноат ва фуқаро бинолари)
7. 5340300–Шаҳар қурилиши ва хўжалиғи
8. 5340400–Муҳандислик коммуникациялари қурилиши ва монтажи (сув таъминоти ва оқова сувларни оқизиш)
9. 5340400–Муҳандислик коммуникациялари қурилиши ва монтажи (иссиқлик-газ таъминоти ва вентиляция)
10. 5340500–Қурилиш материаллари, буюмлари ва конструкцияларини ишлаб чиқариш
11. 5340700–Гидротехника қурилиши (дарё иншоотлари ва гидроэлектростанциялар қурилиши)
12. 5340900 – Кўчмас мулк экспертизаси ва уни бошқариш
13. 5341000 – Қишлоқ ҳудудларини архитектура-лойиҳавий ташкил этиш
14. 5341100 – Қиймат инжиниринги
15. 5341200–Сув таъминоти ва канализация тизимларини лойиҳалаштириш ва эксплуатацияси
16. 5341300–Коммунал инфратузилма ва уй-жой коммунал хўжалигини ташкил этиш ва бошқариш
17. Хизматлар соҳаси (фаолият турлари ва йўналишлари бўйича)

Магистратура мутахассисликлари:

1. 5A150901–Дизайн (архитектура муҳитлари дизайни)
2. 5A310902– Метрология, стандартлаштириш ва сифатни бошқариш (қурилиш)
3. 5A311502– Геодезия ва картография (амалий геодезия)
4. 5A311502– Геоинформатика
5. 5A320101– Материалшунослик ва материаллар технологияси (тармоқлар бўйича)
6. 5A340101– Бино ва иншоотлар архитектураси

7. 5A340102- Архитектура назарияси ва тарихи, архитектура ёдгорликларини тиклаш
8. 5A340103- Шаҳарсозлик ва қишлоқ аҳоли яшаш жойларини комплекс қуриш
9. 5A340104- Ландшафтлар архитектураси
10. 5A340201- Бино ва иншоотлар қурилиши (энергия самарали бинолар)
11. 5A340202- Қурилишни ташкил этиш технологияси (бино ва иншоотлар)
12. 5A340203- Инфратузилма объектларини қуриш (иншоотлар тури бўйича)
13. 5A340204- Қурилиш конструкцияларини лойihalаш
14. 5A340206- Қурилиш иктисодиёти
15. 5A340302- Шаҳар транспорти хўжалиги ва алоқа йўллари
16. 5A340401- Сув таъминоти, канализация, сув ресурсларини муҳофаза қилиш ва улардан самарали фойдаланиш
17. 5A340403-Иссиклик-газ таъминоти, вентиляция, хавони мўтадиллаш ва хаво хавзасини муҳофаза қилиш
18. 5A340501- Қурилиш материаллари, буюмлари ва конструкцияларини ишлаб чиқариш
19. 5A340502-Деворбоп ва иссиқлик изоляцияловчи қурилиш материаллари технологияси
20. 5A340503 – Пардозбоп материаллар технологияси
21. 5A340701- Гидротехника иншоотлари (дарё иншоотлари ва гидроэлектростанциялар)
22. 5A340702- Геотехника ва ер ости гидротехника иншоотлари
23. 5A340901- Кўчмас мулкни баҳолаш ва бошқариш

Архитектура ва қурилишнинг олий ва ўрта махсус, касб-ҳунар таълим йўналишлари бўйича муассасалараро ўқув-услубий бирлашма йиғилиши

ҚАРОР ҚИЛАДИ:

1. Тошкент архитектура-қурилиш институтида шакллантирилган Ишчи гуруҳлар томонидан кадрлар истемолчилари талаблари ва хорижий тажрибалар асосида ишлаб чиқилган ҳамда турдош ОТМлар билан келишувдан ўтказилган 17 та бакалаврият таълим йўналишлари ва 23 та магистратура мутахассисликларининг Малака талаблари ва ўқув режалари маъқуллансин.

2. Хорижий тажрибаларни ўрганиш ва кадрлар буюртмачиларининг таклифлари асосида ишлаб чиқилган 17 та бакалаврият таълим йўналишлари ва 23 та магистратура мутахассисликларининг Малака талаблари ва ўқув режалари Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигида ташкил қилинган ишчи гуруҳ вакиллари томонидан экспертизадан ўтказиш ҳамда ўрнатилган тартибда тасдиқланиши учун Олий ва ўрта махсус, касб-ҳунар таълимини Ривожлантириш марказига топширилсин.

Р.Р. Ҳакимов

С.А. Тошпўлатов

5А340101-Бино ва иншоотлар архитектураси мутахассислигининг малака талаблари ва ўқув режасининг ишлаб чиқилишига

ТУШУНТИРИШ ХАТИ

5А340101-Бино ва иншоотлар архитектураси магистратура мутахассислигининг малака талаблари ва ўқув режасини ишлаб чиқишда куйидаги меъёрий-ҳуқуқий ҳужжатларга асосланилди:

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 20 апрелдаги “Олий таълим тизимини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-2909-сонли қарори;

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 27 июлдаги “Олий маълумотли мутахассислар тайёрлаш сифатини оширишда иқтисодиёт соҳалари ва тармоқларининг иштирокини янада кенгайтириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-3151-сонли Қарори;

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигининг 2018 йил 14 майдаги 426-сонли буйруғи;

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2018 йил 4 июндаги “2018/2019 ўқув йилида Ўзбекистон Республикасининг Олий таълим муассасаларига ўқишган қабул қилиш тўғрисида”ги ПҚ-3769-сонли Қарори;

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2018 йил 5 июндаги “Олий таълим муассасаларида таълим сифатини ошириш ва уларнинг мамлакатда амалга ошириладиган кенг қамровли ислохотларда фаол иштирокини таъминлаш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги ПҚ-3775-сонли Қарори;

Ўзбекистон Республикаси Президенти Девонининг 2018 йил 4 апрелдаги 5002-сонли топшириғи;

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирининг 2018 йил 7 июндаги “олий таълим муассасаларининг янги 2018/2019 ўқув йилига самарали тайёргарлик кўриш ишларини ташкиллаштириш тўғрисида”ги 504-сонли буйруғи.

Малака талаблари ва ўқув режасини ишлаб чиқишда ушбу магистратура мутахассислиги битирувчиларига эҳтиёжманд асосий кадрлар истеъмолчиларининг талаблари инобатга олинган.

Ушбу малака талаби ва ўқув режа “Кадрлар тайёрлаш миллий дастури”нинг мақсади ва вазифаларининг, шунингдек таълим-тарбияга йўналтирилган ҳамда Президент, Вазирлар Маҳкамасининг қарор-фармонларини мукамал амалга оширилишига қаратилган;

Ишлаб чиқилган малака талаби ва ўқув режада таълим олувчиларда чуқур билим, мустақил фикрлаш, юксак касбий малакавий кўникма шаклланиши таъминланган, шунингдек халқаро тажриба, техника, технологиялар, фаннинг ривожланиш даражаси ва ютуқлари иқтисодий

устуворлик шароитида кадрларга нисбатан ишлаб чиқариш ва амалиётда қўйиладиган талаблар ҳисобга олинган ҳолда илмий асосланган;

Ўқув юкларининг оддийдан мураккабга қараб тузилишига эришилганлиги натижасида таълим олувчиларнинг қобилиятлари ва эҳтиёжларига кўра таълимни табақалаштириш имкониятлари ҳисобга олинган;

Малака талаби ва ўқув режага тажрибада текширувдан ўтган таълим, ишлаб чиқариш амалий фаолиятларининг илғор меъёрлари киритилган;

Таълим йўналишининг малака талаблари ва ўқув режасини ишлаб чиқишда мамлакат ижтимоий-иқтисодий тарақиётининг истикболлари, жамият эҳтиёжи, фан, техника, технология ва маданият ютуқлари, кадрлар тайёрлаш борасида жаҳон тенденцияларидан келиб чиқиб, иқтисодиёт соҳаларининг модернизациялашув шароитида кадрлар истеъмолчиларининг талабларини олий таълим мазмунига тезкор жорий этишга тегишли шароитлар яратиш мақсадида халқаро амалиётдаги малака талаблари ва ўқув режалари билан уйғунлаштирилди ҳамда уларнинг узвийлиги таъминланди.

Тошкент архитектура қурилиш институти
ўқув ишлари бўйича проректори

А.Ў.Мирисаев

магистратура давлат таълим стандартининг халқаро миқёсидаги бошқа таълим стандартлари билан қиёсий таққослаш

Магистратурада таълим жараёнининг умумий кўрсаткичлари

Магистратурада таълим жараёни таркиби

№	Таълим жараёни	Ўзбекистон Республикаси	Қозоғистон Республикаси	Россия Федератив Республикаси
№	Таълим жараёни	Ўзбекистон Республикаси (магистратура)	Қозоғистон Республикаси (магистратура)	Россия Федератив Республикаси (магистратура)
1	Бошланиши	4,5 йил бакалавриятдан сўнг	касбий йўналишга қараб	касбий йўналишга қараб
2	Давомийлиги	1-2 йил	1-2 йил	1-2 йил
3	Таълим олувчилар сони	5	6	7
4	Ўтиш жойлари	Институт қошидаги кафедралари ва ўқув марказлари	Темир бетон ва керамик девор панеллари заводларида, илмий лойihalаш корхоналарида	Университет қошидаги кафедралари ва ўқув марказлари
5	Таълим берувчилар	Илмий даражаси ва унвони бўлган етакчи проф-ўқитувчилар ва ишлаб чиқариш корхоналари, илмий-тадқиқот институтлари, педагогик фаолиятга қўникмаси бор ходимлар	Университет қошидаги кафедралари ва мутахассислари, ўқув марказлари	Университет қошидаги кафедралари ва мутахассислари, ўқув марказлари
6	Таълим жараёнини кузатиш ва назорат қилиш	Қуйидаги тартибда амалга оширилади: Кафедра мудир, декан ва магистратура бўлими.	Қуйидаги тартибда амалга оширилади: Кафедра мудир, декан ва магистратура бўлими.	Қуйидаги тартибда амалга оширилади: Кафедра мудир, декан ва магистратура бўлими.
1.	Назарий таълим	Асосий қисми семинар машғулотлари қуринишида асосий базада ва қисман амалиёт ўтилаётган илмий тадқиқот институти ва ишлаб чиқариш корхоналари ўтказилади	Асосан амалиёт семинар дарслари конференциялар қуринишида ўтказилади	Асосий қисми факультетида маъруза курслари қуринишида ўтказилади.

2.	Амалий таълим	Илмий тадқиқот институти ва ишлаб чиқариш корхоналарида амалга оширилади	Уқув дастурида кўрсатилган цикллари кўринишида амалиёт марказларида амалга оширилади	Университет қошидаги кафедралари ва ўқув марказларида амалга оширилади
3.	Илмий -тадқиқот ишлари	Магистратурада таълим олувчилар танлаган мавзуси бўйича диссертация ишини асосан кафедрада амалга оширади. Кафедрани бошқариш муассасалари профессор-ўқитувчилари (маслаҳатчи) илмий раҳбар этиб тайинланади. Илмий изланиш давомида илмий мақолалар, тезислар ёзиш, республика ва халқаро илмий анжуманларда иштирок этиш ва маъруза қилиш билан шуғулланишлар. Бундан ташқари магистрантлар таълим жараёнида педагогик иш билан машғул бўлишлари мумкин.	Магистратура ўқиниш жараёнида илмий иш мавзуси кейинги босқичда докторлик илмий ишига асос сифатида танланади ва мустақил илмий изланиш кўринишида амалга оширилади. Магистратурада ўқиниш жараёнида илмий раҳбар танланади.	Мустақил илмий-иш мавзуси кафедра илмий проєкта тарҳибига киритилган бўлади ва университет илмий иш давомида рефератлар тақдим қилиниши, конференцияларда иштирок қилиниши ва илмий иш мавзуси бўйича журналга мақола ёзилиши мумкин.
4.	Мустақил таълим	Магистрантлар назарий машғулоти, амалий кўникмалар ва илмий ишлари бўйича асосий база ва бошқа муассасаларда яратилган шaroитлардан (ахборот - ресурс маркази, меъёрий ҳужжатлар, интернет тармоғи, илмий тадқиқот институти ва ишлаб чиқариш корхонасида ўз билимларини оширишлари мумкин.	Амалиёт марказларида мослаштирилган барча шарт-шaroитлардан унумли фойдаланишлари мумкин.	Университет қошидаги кафедраларида мослаштирилган барча шарт-шaroитлардан кенг фойдаланишлари мумкин.
5.	Таълим жараёнида баҳолаш	Магистрантларнинг назарий ва амалий кўникмалар, илмий-тадқиқот ишлари бўйича билимларини баҳолаш магистратура рейтинг тизими асосида жорий, оралиқ, якуний баҳо кўринишида ва ҳар ярим йиллик ва йиллик аттестация кўринишида амалга оширилади. Якуний давлат имтиҳон саволлари ёзма равишда талаб қилинади.	Назарий билимлари тест саволлари орқали баҳоланади. Амалий кўникмалари ҳар ойда ва ярим йилликда цикл давомида кузатиш ҳамда мустақил намоиш этиш орқали баҳоланади. Якуний давлат имтиҳон ёзма тест кўринишида амалга оширилади.	Жорий билими, ўзлаштириш орқали тест саволлари орқали, билимларни даврий оғзаки кўринишида текшириш, цикллари бўйича ҳар ярим йилда ёзма тест кўринишида амалга оширилади. Ўқув дастури сўнггида мутахассислик бўйича барча назарий ва амалий билимларни ўз ичига олган ёзма имтиҳон

Магистратурада таълим жараёнинг мазмуни ва давомийлиги

Ўзбекистон Республикаси	Муддати	Қозоғистон Республикаси	Муддати	Россия Федератив Республикаси	Муддати
<p>Миллий ғоя: Ўзбекистоннинг 1. Гимний-иктисодий ривожланиш 2. Илмий-тадқиқот методологияси 3. Педагогик технологиялар педаго- 4. ва маҳорат. 5. Амалий хорижий тил 6. замонавий ахборот коммуникация 7. технологиялари 8. Касбий фанлар: Ўзбекистон архитектура 1. Гордиқлари 2. Архитектура ёдгорликларини 3. қлаш ва улардан фойдаланиш 4. Ўрта Осиё архитектура ёдгор- 5. қлари типологияси 6. Архитектура шакллари 7. уй-унаштириш ва безаш</p>	Жадвал асосида	<p>1. Психология 2. Иностранний язык (профессиональ- ный) 3. Компьютерные расчётные комплек- сы 4. Педагогика 5. Экономика и планирование энергоэффе- тивности Касбий фанлар: 1. Современные проблемы архитектуры Казахстана 2. Теория архитектуры и градостроительства 3. Организация, планирование методика НИ в архитект</p>	Жадвал асосида	<p>1. История искусств и культуры 2. Психология делового обще- ния/Основы конфликтологии 3. Культура речи Риторика 4. Компьютерные технологии в дизайне 5. Патентование и менеджмент Касбий фанлар: 1. Проектирование ландшафтных пространств 2. Конструирование в ди- зайне ландшафтной среды 3. Инженерно- технологические методн ландшафтного дизайна 4. Физиологиярастений История садово- паркового искусства</p>	Жадвал асосида

 Ма. Юсуф аев.